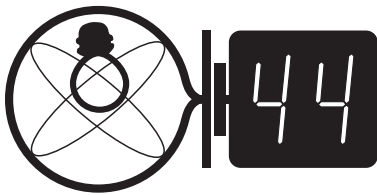

Skrót regulaminu

Każdy może nadsyłać rozwiązania zadań z numeru n w terminie do końca miesiąca $n + 2$. Szkice rozwiązań zamieszczamy w numerze $n + 4$. Można nadsyłać rozwiązania czterech, trzech, dwóch lub jednego zadania (każde na oddzielnej kartce), można to robić co miesiąc lub z dowolnymi przerwami. Rozwiązania zadań z matematyki i z fizyki należy przysyłać w oddzielnych kopertach, umieszczając na kopercie dopisek: **Klub 44 M** lub **Klub 44 F**. Można je przysyłać również pocztą elektroniczną pod adresem delta@mimuw.edu.pl (preferujemy pliki pdf). Oceniamy zadania w skali od 0 do 1 z dokładnością do 0,1. Ocenę mnożymy przez współczynnik trudności danego zadania: $WT = 4 - 3S/N$, gdzie S oznacza sumę ocen za rozwiązania tego zadania, a N – liczbę osób, które nadesłały rozwiązanie choćby jednego zadania z danego numeru w danej konkurencji (M lub F) – i tyle punktów otrzymuje nadsyłający. Po zgromadzeniu 44 punktów, w dowolnym czasie i w którejkolwiek z dwóch konkurencji (M lub F), zostaje on członkiem **Klubu 44**, a nadwyżka punktów jest zaliczana do ponownego udziału. Trzykrotnie członkostwo – to tytuł **Weterana**. Szczegółowy regulamin został wydrukowany w numerze 2/2002 oraz znajduje się na stronie deltami.edu.pl

Zadania z fizyki nr 662, 663

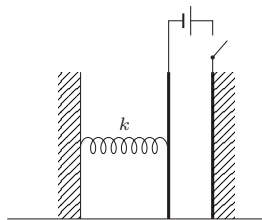
Redaguje **Elżbieta ZAWISTOWSKA**

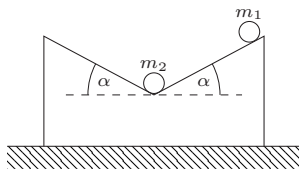
Termin nadsyłania rozwiązań: 30 XI 2018

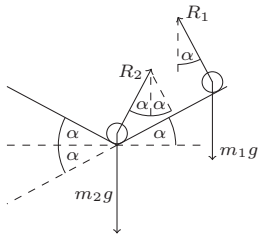
Rys. 1

Rys. 2

Rys. 3

Rys. 4

662. Na poziomej płaszczyźnie leżą dwa klocki o jednakowych masach m , połączone nieważką sprężyną (rys. 1). Współczynnik tarcia klocków o płaszczyznę wynosi μ . Napięcie sprężyny ma wartość N . Jaką maksymalną stałą siłę F można przyłożyć do jednego z klocków, aby drugi nie ruszył z miejsca?

663. W kondensatorze płaskim jedna okładka jest nieruchoma, a druga może poruszać się bez tarcia i jest połączona ze ścianą za pomocą sprężyny o współczynniku sprężystości k (rys. 2). Pole powierzchni każdej okładki wynosi S , początkowa odległość między nimi d . Okładki podłączono do źródła napięcia stałego. Przy jakiej maksymalnej wartości tego napięcia okładki nie zetkną się, jeżeli są stale równoległe względem siebie?

Rozwiązania zadań z fizyki z numeru 5/2018

Przypominamy treść zadań:

658. Kulka o masie m_2 leży na nieważkiej podstawce (rys. 3). Podstawka ma kształt prostokątnością połączonego z dwoma stykającymi się klinami o kątach nachylenia α . Nie ma tarcia między podłożem a podstawką. Na prawym klinie położono kulkę o masie m_1 i puszczono swobodnie. Jaki warunek musi być spełniony, aby kulka o masie m_2 zaczęła w wyniku tego wsuwać się na lewy klin? Między kulkami a podstawką również nie ma tarcia.

659. Nieprzewodząca cienka płytką kwadratowa o boku d jest równomiernie naładowana ładunkiem Q . Na osi symetrii płytki prostopadłej do jej płaszczyzny, w odległości $\frac{d}{2}$ od płytki, umieszczono ładunek punktowy q . Znaleźć wartość siły elektrostatycznej działającej na ten ładunek.

658. Kulka o masie m_2 zacznie wsuwać się na lewy klin, gdy będzie wystarczająco lekka. Rozważmy masę graniczną $m_2 = m_0$, gdy kulka jeszcze się nie wsuwa, ale już nie naciska na prawy klin. Na rysunku 4 przedstawiono siły działające w tym granicznym przypadku na obie kulki. Siła reakcji R_2 jest prostopadła do lewego klina. Ponieważ podstawka jest nieważką, składowe poziome siły reakcji, działających na kulki, równoważą się $R_2 \sin \alpha - R_1 \sin \alpha = 0$, stąd $R_1 = R_2$. Przyspieszenia obu kulek w kierunku prostopadłym do prawego klina są jednakowe (i równe przyspieszeniu podstawki w tym kierunku)

$$\frac{m_1 g \cos \alpha - R_1}{m_1} = \frac{m_0 g \cos \alpha - R_2 \cos 2\alpha}{m_0},$$

stąd $m_0 = m_1 \cos 2\alpha$. Dolna kulka będzie wsuwać się na lewy klin przy spełnionym warunku $m_2 < m_1 \cos 2\alpha$.

659. Siła działająca na ładunek równa jest co do wartości sile, jaką ładunek działa na płytkę. Ładunek znajduje się w środku sześcianu, którego jedną ze ścian jest płytkę. Zgodnie z prawem Gaussa strumień pola elektrycznego wytwarzanego przez ładunek q przez powierzchnię tego sześcianu wynosi $\phi = \frac{q}{\epsilon_0}$, gdzie ϵ_0 jest przenikalnością elektryczną próżni. Strumień pola przez powierzchnię płytki jest równy

$$\phi_1 = \frac{q}{(6\epsilon_0)} = \sum_i E_{i\perp} S_i,$$

gdzie S_i jest elementem powierzchni płytki, a $E_{i\perp}$ składową wektora natężenia pola elektrycznego prostopadłą do płytki w miejscu, w którym znajduje się i -ty element powierzchni. Gęstość powierzchniowa ładunku płytki wynosi $\frac{Q}{d^2}$, szukana wartość siły działającej na płytkę dana jest wzorem

$$F = \frac{|qQ|}{6\epsilon_0 d^2}.$$